

Bakgrund

Baluchistan är till ytan den största av Pakistans fyra provinser, men mindre än tio procent av landets befolkning bor i det karga men resursrika området som gränsar till både Iran och Afghanistan. Sedan Pakistan blev självständigt 1947 har det då och då framförts en önskan bland invånarna i det mycket fattiga Baluchistan att bilda en egen stat och återförening den baluchiska folkgruppen som finns utspridda i Pakistan, Afghanistan och Iran. Mellan 1974 och 1977 förde exempelvis baluchiska separatister en väpnad kamp mot den dåvarande pakistanska regimen, med tusentals döda som följd.

Dagens militärregim har de senaste åren exploaterat Baluchistans naturresurser, utan att de ekonomiska vinsterna kommit områdets befolkning till del. Många balucher saknar jobb och är såväl ekonomiskt som politiskt marginaliserade. Frustrationen lindrades knappast av den massiva trupp närvaro som Pakistan satte in i början av 2000-talet, trupper som skulle övervaka de ökade oroligheterna i grannlandet Afghanistan. Den ökade förekomst av kinesiska gästarbetare förbättrade inte heller situationen för befolkningen i Baluchistan.

En ny väpnad konflikt påbörjades 2004 då Baluchistan Liberation Army (BLA), en militant gruppering med självständighet för Baluchistan som uttalat mål, utförde sina första attentat mot ekonomiska och politiska mål. Regeringen svarade på attackerna genom ökad närvaro av regeringstroga paramilitära trupper och regelrätta strider bröt snabbt ut. Totalt beräknas uppemot flera hundra ha dött sedan konflikten bröt ut 2004, men siffran är osäker då regimen har försvårat för massmedia att rapportera från området.

Konflikten idag

Konflikten eskalerade under 2006 och omfattade även strider mellan regeringstroga styrkor och olika baluchiska klaner utöver BLA. Konflikten har även inneburit stor social oro bland balucherna. Våldsamma protester, demonstrationer och strejker mot företrädare för regimen har blivit allt vanligare.

Den pakistanska armén inledde en stor offensiv med syfte att bekämpa de baluchiska separatisterna. Men även företrädare för mer moderata grupperingar i

Baluchistan samt civilbefolkning angreps och utsattes för våld och kränkningar. Pakistans regering anklagade Indien och Afghanistan för att stödja separatisterna, ett påstående som hittills varken kunnat verifieras eller falsifieras. Såväl BLA som regeringen har länge varit helt inställda på en militär lösning av konflikten och har ömsesidigt avvisat möjligheterna till en fredlig, politisk lösning.¹ Mellan 300 och 400 befarats ha dött i samband med strider under 2006.²

Striderna mellan BLA och regeringstrupper fortsatte under 2007 och båda parter gjorde sig skyldiga till brott mot civila. BLA inledde även strider med andra rebellgrupper, något som komplicerade konflikten ytterligare.³

Under 2008 skedde regelbundna sammandrabbningar mellan BLA och säkerhetsstyrkor, och striderna mellan BLA och andra rebellgrupper fortsatte. Den andre maj annonserades Nawab Zulfikar Ali Magsi, guvernören i Baluchistan, ett stopp för militära operationer. Detta till trots rapporterades det gång på gång att beväpnade regeringsstyrkor opererade i området. En möjlighet för en fredlig lösning för Baluchistan var att antalet samtal mellan parterna i konflikten ökade i jämförelse med 2007. I samband med annonseringen om ett stopp för militära aktioner släppte de regionala myndigheterna ett antal fångar och strök ett antal namn på politiska ledare i Baluchistan från Exil Control List, en lista som förhindrar individer att resa utomlands.³ Stridigheterna pågår dock fortfarande.

Hur kan konflikten lösas?

- Båda stridande parter har tidigare kategoriskt vägrat inleda förhandlingar. Men regeringen måste inse att utöver de mer militanta grupperna som BLA finns moderata baluchiska grupper med stöd bland befolkningen som gärna skulle försöka hitta en politisk lösning på konflikten. Om signaler skickas om att en förändring, som åstadkoms genom förhandlingar och kompromisser, faktiskt är möjlig är det troligt att situationen stabiliseras och lokalbefolkningen skulle troligen se att de militanta grupperna inte är de mest kapabla att föra baluchernas talan.
- En överenskommelse kring ett ökat självstyre för Baluchistan, där invånarna genom en demokratisk

process i högre grad kan påverka sin omgivning och där inkomsterna för den omfattande resursutvinningen som pågår i området kommer invånarna till del är absolut nödvändigt för att konflikten ska kunna få ett slut.

- Regeringen, genom militären och olika paramilitära grupper, bör omedelbart upphöra med trakasserier, tortyr, godtyckliga arresteringar och mord på politiska aktivister, misstänkta separatister och civila. Samtidigt måste BLA upphöra med sina attentat och istället inse att dessa endast föranleder ökad trupp närvaro i området. Baluchiska partier och intressegrupper måste tillåtas att arbeta och röra sig fritt, samt att framföra sina krav på ökat politiskt deltagande och förbättrade socioekonomiska förhållanden. Om de politiska partierna brutalt motarbetas såsom de under lång tid har gjort drivs istället många balucher ifrån de moderata grupperna till de mer militanta vilket intensifierar konflikten.

Vad bör Sverige och andra internationella aktörer göra?

- Det internationella samfundet, med FN i spetsen, måste ta tydligare avstånd från Pakistans brott mot de mänskliga rättigheterna i Baluchistan än vad som hittills skett. Kanske ännu viktigare är att USA, Pakistans viktigaste allierade vad gäller militärt och ekonomiskt bistånd, gör detsamma. Hittills har USA dessvärre valt att se mellan fingrarna och inte velat riskera sin goda relation till Pakistan då landet är en viktig samarbetspartner i kriget mot terrorismen.
- Sveriges export av krigsmaterial till Pakistan måste upphöra, landet begår grova brott mot de mänskliga rättigheterna i samband med konflikten i Baluchistan. Under 2009 exporterade Sverige vapen till Pakistan till ett värde av 1,4 miljarder kronor.⁵ Detta är oacceptabelt och den svenska regeringen bör omedelbart avbryta all export utav svenskt krigsmateriel till Pakistan.

- Storbritannien är det enda land, förutom Pakistan, som klassat BLA som en terroristorganisation. I och med detta är det på de brittiska öarna olagligt att på något vis stödja organisationen. Förutom svårigheten att i detta fall avgöra vad som kan betecknas som terrorism tar den brittiska regeringen genom detta beslut aktivt ställning för den pakistanska regeringen och skänker därmed legitimitet till regeringens ytterst tveksamma metoder i Baluchistan.

Fotnoter

¹ International Crisis Group: "Pakistan: The Worsening conflict in Balochistan", <http://www.crisisgroup.org/home/index.cfm?id=4373&l=1>

² Heidelberg Institute for International Conflict Research: "Conflict Barometer 2006", s. 47 http://www.hiik.de/konfliktbarometer/pdf/ConflictBarometer_2006.pdf

³ http://www.pcr-uu.se/gpdatabase/gpcountry.php?id=122®ionSelect=6-Central_and_Southern_Asia#

⁴ Heidelberg Institute for International Conflict Research: "Conflict Barometer 2008", s. 64, http://www.hiik.de/de/konfliktbarometer/pdf/ConflictBarometer_2008.pdf

⁵ http://www.isp.se/documents/Pressmeddelanden/2010/100303_pressmeddelande.pdf